RUSKI INWALID

N°. 48.

WTOREK 27. *Lutego* 1817.

CZYLI

WIADOMOŚĆI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomośći krajowe: Odezwa Barona Rozen, i dwa Reskrypta J. C. M. Koncert. — Wiadomośći zagraniczne: Niemcy. Niderlandy. Francyia. Angliia. — Rozmaite wiadomości.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S Peterzburga, 27. *Lutego*.

Wskutek przedstawienia przez zwierzchność swiadectw o gorliwey służbie, i odznaczaiącey się pilności w spełnianiu włożonych obowiąsków, zarządzaiący Kancellaryią Białorusko Witebskiego Woiennego Gubernatora, Kollegiiatski Assessor Boreysza Naymiłościwiey mianowanym został Radcą Nadwornym 12. b. m.

Odezwa Hrabiego Ostermana Tołstoy.

Naymiłościwszy Monarcho!

Obywatele Czescy w oznakę spraw woiennych przez które Gwardyia Waszey *Cesarskiey Mośći* okryła siebie, i całą Rossyią nieśmiertelną chwałą, przysłali mnie kubek ozdobiony rozmaitemi drogiemi kamieniami ich ziemi. Wyraziłem na nim imiona dowodzców Pułkowych, należących do dzieła tego, iako też i officerów, którzy w onym na placu bitwy utracili życie; za święty oraz miałem obowiązek na nimże wyryć dawne Rossyiskiego Narodu zdanie; за Богомъ Молитва! а за Царемъ служба ни пропадаетъ. Przed Bogiem modlitwy! A zasługi przed Królem nigdy nieginą.

Naypoddaniey proszę *Waszą Cesarską Mość* o pozwolenie złożenia kubka tego w Preobrażeńskim pułku, i *o Naymiłościwsze rozkazanie* aby wczasie każdey Wielkonocney spowiedzi żołnierzy tego pułku, takowy kubek w kościele ich pułkowym zastępował mieysce naczyń kościelnych, używanych w Grecko-Rossyiskim obrzędzie w czasie przystępowania do SS. Sakramentów.

Waszey Cesarskiey Mośći

Wierny poddany

Hrabia *Osterman Tołstoy.*

1817 roku miesiąca Lutego w Peterzburgu.

Zgodno z Oryginałem Jenerał Porucznik Baron *Rozen.*

Reskrypt J. C. M. na imie Dowodzcy I. Dywizyi gwardyi, Jenerał-Porucznika Barona Rozen.

Baronie Grzegorzu Włodzimirowiczu!

Z dołączonego przy tém pisma do *Mnie* od Jenerała Porucznika Hrabiego *Ostermana* WPan się dowiesz, iż ón otrzymał od Czeskich mieszkańców kubek ozdobiony rożnemi kamieniami ich ziemi, i że wyrywszy na nim imiona dowodzców Pułkowych należących do swietnego zwycięstwa, któreśmy pod *Kulmem* w 1813 roku nad Francuzami

otrzymali, oraz imiona oficerów którzy tam na placu bitwy utracili życie, żąda aby kubek takowy chowany był w kościele Preobrażeńskiego pułku, i odtąd na zawsze w czasie wielkonocney spowiedzi zastępował mieysce naczynia kościelnego w którem się podaie ciepły napoy po kommunii według obrzędu Grecko Rossyiskiego. Prosi zezwolenia *moiego* w tey mierze. Z wielkim ukontentowaniem przyimuię na *siebie* wypełnienie tey religiyney chęci iego, gdyż Kubek takowy iest razem dowodem nieśmiertelney chwały, która na polach Czeskich uwieńczyła mężną gwardyią *Naszą*, iakoteż i prawdziwey wdzięczności Czeskiego narodu, wybawionego przez nią od klęsk i nieszczęść. Miło *mi* widzieć do dwóch wielkich cnot iakiemi są *Dobroczynność* i *Wdzięczność* dołączone tak religiyne żądanie, iakiem iest okazana chęć poświęcenia wspomnianego kubka *Temu*, przed którym serce nasze przy wszystkich głośnych czynach i sławie ludzkiey powinne bydz przeięte głęboką pokorą, i skruchą. Niech kubek ten będzie zawsze trwałą oznaką i swiadectwem połączenia cnot tych wysokich.

Niech z napoiem przyimuiącym się z niego, wchodzą w serca narodowe uczucia prawdziwey gorliwości ku Naywyższemu Władcy i Zbawcy narodów!

W skutek takowey odezwy do *Mnie* Hrabiego *Ostermana* wyraziłem mu iako przewodniczącemu w tey znakomitey i pamiętney walce gdzie oń rękę utracił, zezwolenie *moie* w osobnym do niego pismie, którego śpis tu się dołącza. WPanu zaś roskazuię przyiąć z rąk iego ten kubek, chować w kościele pułkowym, i według przepisów uzywać onego. Jestem WPanu przychylny.

ALEXANDER.

1817 roku Lutego 21 dnia w Peterzburgu.

Zgodno z Oryginałem Jenerał-Porucznik Baron *Rozen.*

Reskrypt Nayiaśnieyszego Cesarza Jegomości do Hrabiego Ostermana.

Hrabio Alexandrze Iwanowiczu!

Ofiarowany WPanu przez Czeskich mieszkańców kubek, ozdobiony kamieniami ich ziemi, iest przyiemnem swiadectwem wdzięczności serca tego narodu, wynurzoney naszey oyczyznie, za odwrócenie niebespieczeństwa grożącego temu kraiowi przez niesmiertelne dzieło gwardyi Rossyiskiey. Potwierdzaiąc według życzenia WPana przeznaczenie takowego kubka; niemogę zamilczeć, iż WPan, oddaiąc należną sprawiedliwość rycerzom biorącym udział w pamiętney i znakomitey sprawie pod Kulmem, zapomniałeś siebie, wtenczas kiedy utratą własney ręki zapłaciłeś zwycięstwo. Okoliczności ukrytey przez skromność WPana niezapomni Oyczyzna, a późna potomność nieprzestanie powtarzać oney. Jestem WPanu przychylny

ALEXANDER.

1817 roku Lutego dnia w Peterzburgu.

Zgodno z Oryginałem Jenerał-Porucznik Baron *Rozen.*

Koncert.

W przeszły piątek to iest 23. b. m. w tuteyszey Filarmoniczney sali dany był Koncert instrumentalny i wokalny na rzecz iednego z artystów muzyki. Każdy z składuiących takowy doskonałem wykonaniem swoiego udziału zdawał się dowodzić szczególney dla siebie opieki Pana dziewięcin siostr swiątyni. Publiczność zna dobrze tuteyszych artystów, a umieiąc talenta ich cenić, iednostaynie sypała poklaski każdemu. Ale głos wychowanki krainy mlekiem i miodem płynącey (*) zwracaiąc nagle uwagę wszystkich, obudził nieiakoś s tey oboiętności. Podziwienie i radość malowały się na wszystkich twarzach. Każdy chciałby bydz iey kraiówcem. Mieszkańce oyczyzny niegdyś Tytusów i Marków Aureliuszów, rozumieiąc, iż kto tylko począł oddychać nie na ich ziemi, nie może pozyskać tak oczewistych względów wspomnionego bożka, ani wątpili, że nieznaioma spiewaczka była *fanciula della bella Italia* a przeto ich tryumf wyrazuie się okazywał przez gęste poklaski. Nadbrzeżanie Dunaiu wyrażali także ukontentowanie podobnym sposobem, i choć śpiew dosyś się przedłużał, postrzegłszy iednak nadzwyczayną łatwość,

(*) *Trębecki u Sofiówce.*

Miła oku a licznym ożywiona płodem
Witay kraino mlekiem płynąca i miodem.

Jak wiadomo, Sofiówka iest na Ukrainie, spiewaczki o którey mowa oyczyzną iest także Ukraina czyli raczey Wołyń, prowincyie stykaiące się z sobą, i iedna drugiey w obfitości nie ustępuiące. Na wołyniu to w Dobrach JW. Hrabi i Senatora Ilińskiego w mieście *Romanow* urodziła się rzeczona spiewaczka. Stan w którym podobało się opatrzności wydać ią na świat, zapewna byłby przeszkodą tamuiącą rozwinięcie się tak pięknego daru przyrodzenia, gdyby dobroć i prawdziwie oycowska opieka nad włościanami Hrabiego Ilińskiego, którey tak liczne są dowody, i wtém się nieokazała zdarzeniu.

i ten prawdziwie piękny i harmoniczny zwrót głosu, wsród nieprzeliczonych oklasków dali się słyszeć z odgłosami *fora fora.*

Nad-Newianie u których piękne sztuki i nauki tak nagle wzrastaią rozumieli także, iz to bydz może dziecko ich mroźney oyczyzny. W takiey niepewności i. den się pyta drugiego o imie i oyczyznę nieznaiomey, a w końcu wszyscy wyprowadzeni z błędu, powszechnie słychać po sali *Polka Polka.*

S Połocka, 18. *Lutego.*

Łaskawe i przyiacielskie obeyscie się w czasie konsystencyi u nas Rezańskiego pieszego pułku zasłuzyło na powszechną wdzięczność, w oznakę którey dnia 28. b m. Obywatelstwo tuteysze dało bal dla dowodzcy i Oficerów rzeczonego pułku.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

N i e m c y.

Od brzegów Menu, 10. Lutego.

Czytano s podziwieniem w Numerze 44 gazety Frankfortskiey *Post-Amt-Zeitung* pod artykułem z Wiednia następuiącą wiadomość, wyiętą co do słowa z *gazety Hamburgskiey.*

« Od czasu przybycia gońca s Peterzburga, roschodzi się pogłoska, że dzieła tyczące się ziemi w Niemczech, które więcey iak od roku są zaięciem się Ministrów mocarstw ziednoczonych w Frankforcie, i które dotąd niebyły skończone, są dopiero urządzone zupełnie, w skutek czego Bawaryia wkrótce wezmie w posiadanie cyrkuł *Menu* i Tauber ustąpione przez wielkie Xięstwo Badeńskie. To robiło dotąd naywiększą trudność w układach.

Mamy za obowiązek oświadczenie naszey wątpliwości względem autentyczności takowych doniesień; gdyż ani w tém nawet mieyscu gdzie dotąd traktowane były interessa o ziemiach, ani w wielkiem Xięstwie Badeńskim, niewiedzą o otwarciu układów z Bawaryią, nadto nie mianuią nazwiska kraiu któryby powinien był bydz oddanym w zamianę za tak znaczną część ziemi. Możemy tylko upewnić iz w cyrkule Menu i Tauber, rząd wielkiego Xięstwa Badeńskiego żadney niezrobił dyspozycyi s którychby wnosić można było, iz wiadomość doniesiona s taką pewnocsią, przynaymniey się ziści w poźną przyszłość. Słychać przeciwnie, iż rząd Badeński bardzo iest dalekim od zezwolenia kiedy kolwiek na zamianę cyrkułu, a tém bardziey na odstąpienie go darem.

Z Hannoweru, 10. *Lutego.*

W Rocznicę urodzin Królowey niebyło żadney uroczystości publiczney, s przyczyny odebrania niepomyslney wiadomości, o niesczęsliwym połogu Xiężney Kumberlandskiey.

— W krotce rospoczną prace około budowy pałacu; iuż tu przybyło wielu rzemieślników z okolic tuteyszych.

N i d e r l a n d y.

Z Bruxelli, 15. *Lutego.*

Wiadomości s Paryża s pewnością twierdzą, iż woysko sprzymierzonych mocarstw konsystuiące we Francyi, ma bydz zmnieyszone 30,000 ludzi. Widać teraz iż dziennik *Liberal* niedobrze prorokuie, gdyż w Numerze pisma iego pod datą 21. Stycznia następuiąca pomiesczona iest nota:

« *Kuryier* nie zupełnie iest poinformowany co do propozycyi względem zmnieyszenia wóysk konsystuiących we Francyi. Angliia zupełnie się opiera przyięciu tey propozycyi, na którą chociaż Cesarz Rossyiski zezwolił, niebędzie iednak miała skutków pomimo mniemanie *Kuryiera.* »

F r a n c y a.

S Paryża, 13. *Lutego.*

Upewniaią, że na następuiące wystawienie w Akademii sztuk pięknych, przeznaczone są cztery summy, dwie po 10,000 franków a dwie drugie po 5,000, będą one oddane w nagrodę autorom osądzonych za naylepsze dzieł, sztuki malarskiey, i snicerskiey. Mówią iż członkowie Akademii sztuk pięknych niebędą z liczby ubiegaiących się o nagrodę, lecz będą sędziami, a ieden s Xiążąt naszych ma one uroczyście rozdawać.

— Posiedzenie Obywatelskie departamentu *Gard* rospoczęło 2. b. m. proces nieiakiegoś *Boissen*, oskarzonego o wystrzelenie s pistoletu do Jenerała *Lagarde* 11. Listopada 1815 roku.

A n g l i a.

Z Londynu, 10. *Lutego.*

Zaymuią się odnieiakiego czasu w *Carlton-House* ustanowieniem pięknego munduru dla wszystkich officerów stanu, i Domu Królewskiego. Ta nowość przyda wiele do swietności Dworu. Mandur takowy będzie się dzielił na cztery klassy. Pierwsza będzie tylko pozwoloną Ministrom gabinetu, wyłączywszy Lorda Kanclerza który będzie miał prawo używać dawney sukni. Będą naznaczone dwa oddzielne mundury dla każdey s czterech klass.

John Borrey, tracz, mieszkaiący w *Shoreditsch*, stawiony był przed kilku dniami, w udziale spraw wewnętrznych, iako przeświadczony o

rzucenie kamienia, który rozbił okno w poiezdzie Xięcia Regenta.

— Prożby o reformę Parlamentu iak grad padaią zewszad, można użyć wyrazu: *swiat się cały do tego wtrąca.* Gdyż i cieśle przed dwoma dniami zgromadzili się w iednem mieyscu i uchwalili podanie prożby w tey mierze. Niezmordowany mowca *Hunt* i tego nieopuścił zdarzenia, dowiedziawszy się albowiem o posiedzeniu panów cieślów, pośpieczył na nie z długiem i gorliwem kazaniem, ale naniesczęście towarzystwo ciesielskie nie umiało cenić przedsięwzięcia, wcześnie mu oświadczyło, iż przytomność iego między nimi, zgoła niepotrzebną była: i tak P. Hunt wyiść musiał, zapchane maiąc gardło przygotowaną mową, która ledwie się, niestała przyczyną smutnego przypadku.

Prożby takowe były przyczyną silnych sporów na sessyi 31. Stycznia. P. Francis Burdett, oddaiąc podobną od mieszkańców Wakefield, powiedział, iż nierozumiał, aby czytanie oney przez przyimuiącego było koniecznie potrzebne, i że ón nieprzyimuie zdania: iż członek Parlamentu iest obowiązany przeczytać prozbę przyporuczoną mu do podania, utrzymywał nadto, iż członek nieodpowiada nawet za to co w niey zawarte. Mowca, Instygator-Jeneralny, i wielu innych członków utrzymywali przeciwnie, że każdy członek podaiący prożbę przyporuczoną, powinien wiedzieć co ona zawiera, aby w potrzebie mógł donieść Parlamentowi, a ten osądzić czy ma bydz przyięta, lub nie. Ze ten sposob był zawsze używanym w izbie.

Też same sprzeczki miały mieysce na posiedzeniu 4. b. m. s przyczyny podaney prożby przez P. *Smith*, którey izba nieprzyięła.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

— Wynaleziono niedawno w Anglii machynę za pomocą którey można otrzymać 400 łokci sukna w dzień. Obraca się przez wodę, a iedna mała dziewczynka wystarcza do należytego iey dopilnowania.

— Pleban ieden w okolicach Kaiserslautern posłyszawszy w sród ciemney nocy, iż ktoś się dobywa do drzwi iego sklepiku, otworzył cicho okno i pomimo wielką ciemność postrzegł trzech ludzi, s których dway byli na straży, a trzeci iuż się brał do dzieła — «*znalazłem* zawołał do nich — *a iestże tam mięso?* — *Niema mięsa ale chleb.* Pleban odemknął drzwi ostróżnie, i ukazał się stoiącym na straży, ci iak go tylko postrzegli natychmiast umknęli, ale ón idzie daley, zstępuie cichutko do sklepu, złodziey niepoznawszy, oddaie mu iedną po drugiey kilka bułek chleba. Kiedy iuż niebyło nic do wzięcia, rozumieiąc, iż to był ieden s towarzyszów prosi aby mu pomogł do wyiscia, Xiądz podaie mu rękę i bierze go tak mocno, ażeby iuż nie upuścić. Postrzega to złodziey i odurzony niespodzianym ziawieniem, pozwala prowadzić siebie do izby plebana. Lecz iakież było podziwienie iego, kiedy ten dobry i miłosierdny Pasterz miasto pogróżek, powiada: «zleś zrobił, żes chciał zabrać wszystek móy «chleb, ale ia niechcę niesczęścia twoiego; zatrzy-«may sobie tę bułkę co masz, a oto day po iedney «towarzyszom twoim, a iutro przyprowadz dzieci «swoich, dam im owoców.»

W Rzymie ustanowione bydź maią Stany pod nazwiskiem *Konsulty*, maiące się składać z wyższey i niższey Izby.

Gazeta Londyńska *Morning-Chronicle*, umieściła następuiące nadzwyczayne doniesienie teatralne:

Teatr Królewski (Palace-Yard).

«Donosi się P. Publiczności, że teatr ten dnia 28 t. m. (Stycznia) nowym prologiem narodowym, przez autora Gabinetu otworzonym zostanie. Potém wystawiona będzie pantomima, pod tytułém: *Adres.* Signor *Castelloreaghi* z Królewskiego teatru Paryskiego i Wiedeńskiego, który w ciągu lata z naywięlszą pochwałą w Irlandyi występował, będzie się starał zabawić publiczność przemyślnemi sztuczkami, w których go sławny Portugalski śmieszek z *Lizbony*, Don Georgio *Canino*, tudzież Panowie *Vansittart*, i *Croaker* z *Amsterdamu* wspierać będą. Na zakończenie dane będzie żartobliwe widowisko w dwóch aktach, pod tytułem: *Głosowanie* czyli: *Mamy Panów Potakuiących*, w którem wszyscy komiczni, i traiczni aktorowie popisywać się będą. Wcale nowa Pantomima, pod tytułem: *Smieszek* Hunt, czyli *Spisek Spafieldski*, którey się od nieiakiego czasu nauczono, z przedstawieniem zamierzonego napadu pospólstwa na *Tower* Londyński, zabawi także oko widzów.» — Uczą się wiele sztuk nowych, szczególniey allegorycznego Drama, pod tytułem: *Pokóy* i *Dostatek*, bombardowania *Algieru* i wielkiey processyi kobiet Spafieldskich, niosących iedwabne chorągwie ze stosownemi godłami.»